

editorial

LA MORT D'UN NIN

plana 2

INAUGURACIONS

Dia 25 d'octubre l'Institut i les Escoles Públiques d'EGB feien festa. Sí, dia 25 era la inauguració del nou centre d'EGB i de la part nova de l'Institut.

A les 5 del capvespre ens reunírem un bon grapat d'artanencs, gaballins, llorencins i serverins per a rebre el governador civil i el delegat del ministeri, Andreu Crespi. Tothom ben empimollat (principalment els "profes") aplaudíem l'arri-

bada dels qui havien de "beneir" les noves dependències.

Després de mostrar-los les dependències a "beneir" i després d'un petit discurs d'agraïment al poble, fórem convidats a dos refrescs, un a l'Institut i l'altre a les Escoles Estats.

Agraïm la seva vinguda i a veure si vénen més sovint.

Aina Mª Massanet
Elvira Piris

TEMPS DE TOTS SANTS

Per la tardor, quan ja no queden turistes als hotels, els artanencs d'escampadissa retornen a la llar i la vila va recobrant a poc a poc la seva identitat. El camp es vesteix de colors cendrosos, d'ocres esmoreïts i de verds tendres que inviten a l'assossec i a la vida casolana. "Novembre acabat, hivern començat", diu el refrany. Estam en temps de bunyols, de castanyes i gínjols, de magranes i codonyies, també de matances i d'esclata-sangs. Temps no molt llunyans ho fou de les representacions de D. Juan Tenorio i d'anar a collir l'oliva, però el món roda, és canviant. (Plana 4)

sumari:

ARTA I ELS ARTANENCS: J. Alzina.
PLANA D'EDUCACIO
DE LA COLONIA
CURIOSIDATS I ENTRETENIMENTS
ECOS, NOTICIARI, XERRIM-XERRAM
ESPORTS
COLLABORACIONS

REVISTA QUINZENAL
Nº 18 V EPOCA 9 OCT.1985.

DIRECTOR: Rafel Umbert
CONSELL DE REDACCIÓ:

C. Obrador G. Bisquerra
J. Pastor J. Mayol
S. Massanet
Fito i Taller Comunicacions.

COL.LABORADORS:

A. Gili N. Cassellas
R. Umbert J.L. Martín
A. Genovart J. Morey
B. Tous J. Solivellas
M. Gelabert J. Escanellas

ADMINISTRACIÓ:

G. Bisquerra A. Esteva
J. Bernat T. Esteva

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10. ARTA.

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX.:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

@@@@@@@@@ ECOS

NACIMIENTOS

Día 2 Octubre.- **Alberto-Manuel Hers Martínez.**-Hijo de Sjoerd y de María-Paz. C/. Figueras, 9.1º.

Día 9.- **Pedro Ginard Sureda.**-Hijo de Sebastián y Manuela.- C/. San Francisco, 22.

Día 11.- **Pere Albert Jaume Mora.**-Hijo de Miguel y Pedrona. C/. Can Sard, 4.

Día 16.- **Margarita Massanet Rico.**-Hija de Juan Marcos y Catalina.- C/. Amadeo, 9.

MATRIMONIOS

Día 12 de Octubre.- **Antonio Sureda Gelabert con María Monserrat Santacruz Hervias.** C/. Talayot, s/n. 2º-B. de Capdepera.

DEFUNCIONES

Día 1 de octubre.- **Josefa Bravo Pareda.**- C/. Batlessa, 24. 79 años.

Día 8.- **Guillermo Palou Lliteras.**- C/. Ciutat, 45. a) Mola. 65 años.

Día 22.- **Miguel Perelló Sancho.**- C/. Sorteta, 22. a) Perelló. 66 años.

Día 28.- **María Ferragut Sancho.**- C/. Gómez Ulla, 3. a) De Sa Droguería. 71 años.

editorial LA MORT D'UN NIN

L'acció popular empresa pel poble d'Artà a causa de les circumstàncies que acompanyaren la mort d'En Pau Piris Obrador ha arribat, gls quatre anys del fets, al punt final. Es l'hora de la reflexió, d'analitzar les preguntes que, paradoxalment, queden a l'aire després de les investigacions i de la vista oral a l'Audiència.

Primera pregunta.- S'havia d'haver recorregut la sentència? Les opinions, totes fonamentades, divergien; però un fet és cert; l'inici d'accions es va condicionar a l'autorització de la família. Si des del principi es reconeixia que la paraula decisiva corresponia a la família, és lògic que aquest criteri es mantingués. La família es va mostrar partidària de no seguir. Respectar aquesta suggerència sembla lògic, coherent i just.

Segona pregunta.- S'ha guanyat o perdut el cas? Des del punt de vista penal és indiscutible que s'ha perdut, amb totes les lletres. Se suposava que hi podia haver responsabilitats penals i el Tribunal no ho ha considerat així. Era però, aquest l'objectiu primordial?. De sempre ha estat formulat així: aclarir què va passar i exigir les responsabilitats que se'n puguin derivar, tot per evitar que es repetesquin fets semblants. Hi ha per tant, dos aspectes dels tres que no han estat tan indiscutiblement contestats.

Tercera pregunta.- S'ha aclarit què va passar? Els artanencs que acudiren al judici són unànimes en la seva resposta afirmativa. Pensen que s'ha desembolicat la troca de forma clara i contundent i a la sentència hi ha unes frases lapidàries: "todos estos hechos" (referin-se als provats) "resultan socialmente difíciles de comprender y asumir, y deontológicamente rechazables". (Deontologia, Ciència dels deures, que estudia els deures i l'ètica professionals. Resulta, doncs, que hi havia base per acudir a la Justícia. No anava errat el poble d'Artà en sentir-se solidari amb la família en els seus dolor i consternació, ni en posarse al davant per, en una decisió insòlita, demanar clariques que, finalment, s'han obtingudes. La pregunta clau, però, sembla que està per fer. Si s'ha aclarit tot, s'ha obtingut satisfacció en la demanda? Si el Tribunal dona per demostrats uns fets que coincideixen de forma pràcticament total amb la versió que sempre ha mantingut la mare; si el fiscal, que inicialment s'inhibia d'acusar, modifica les seves conclusions i demana una sentència condenatòria encara que més limitada que la de l'acusació particular, ¿com així el Tribunal absol els processats? Creim que s'imposa una lectura atenta de la sentència, que cada qual hauria de fer. Gosam dir, no obstant, que sembla clar que entre els fets demostrats i la sentència final hi ha hagut un mur que ha resultat inexpugnable davant la força dels arguments de l'acusació particular: la prova pericial, és a dir, la intervenció de l'equip forense i la dels metges especialistes. Cal llegir un altre fragment de la sentència: "En efecto, probado como lo está por una pericial exhaustiva y unánime (de la que el Tribunal no puede prescindir pese a ser emitida por profesionales de la misma categoría y función que los acusados, pero únicos sujetos titulados para tal encargo y misión)" i demana una atenció especial a tot el que hi ha entre parèntesis. Certament, un mur inexpugnable.

Avis als navegants: la Justícia (i això és bo) no s'ha d'atendre més que a realitats constatables objectivament.

D'on li ve la força a aquest mur? De l'autoritat que atorga l'especialització mèdica, la seva veu és l'única autoritzada per determinar el bessó del dilema: si s'hagués actuat de manera distinta, ¿s'hauria pogut evitar el resultat que es donà? La resposta que dona el Tribunal també és lapidària: no. En l'estat actual de la ciència l'aportació pericial és inqüestionable. La Justícia no pot fer cas d'impressions subjectives en front de veus autoritzades. Ni pot fer cas de bubotes. Si algu sí vol fer-ne cas, que se les guardi, que ni tan sols les pot llançar contra el mur. Dit més clar, qui pensi que aquesta intervenció pericial no va ser neutral, que s'ho begui. Li pot semblar el que vulgui, però que no ho digui, perquè sera paper banyat, inservible. De la vida, aprendre'n lliçó.

Quarta pregunta.- Es repetiran fets semblants? Qui ho sap! Esperem que no. ¿Podem pensar, però, que aquests quatre anys ajudaran a evitar-ne, de fets semblants? Rotundament: sí. El toc d'atenció ha estat realment efectiu. No pot ser que tot continuï igual que abans. No és la mateixa ressonància que poden tenir la sentència d'un Tribunal, encara que sigui com l'obtinguda, que, per exemple, el renou d'una cridada revistera que s'apaga tan aviat com esclata.

(passa a plana 4)

NOTICIARI

EL CAS PAU PIRIS

Coneguda l'absolució total dels 7 encausats al cas Pau Piris, el Consistori es reuní en sessió plenària, convocant a totes les associacions que un dia feren la petició popular d'aclariment de la mort d'En Pau.

Llegida pel Batle, Jaume Morey, la sentència dels Jutges absolvent els 7 encausats, s'arribà a la conclusió final de fer una circular on es reflectiria la decisió de tots de no presentar recurs ja que la família del nin havia expressat la seva voluntat de no fer-ho, encara que hi havia suficients motius per seguir endavant.

De totes formes, hem de dir que la sentència no deixa els encausats tan absolts ja que considera "su conducta incorrecta, socialment incomprendible y deontològicamente rechazable".

EXPOSICIÓ

El proper dia 9 de novembre tindrà lloc una exposició amb pedra i bronze, del nostre escultor Pere Pujol.

Després d'un temps sense haver-ne feta cap a la nostre vila, ara ho farà i podrem admirar les meravelloses obres que mos sol oferir, a la Boutique VORA VORA VORA d'Artà.

Ell ha escampat al carrer uns ben lograts programes, on convida a tothom per assistir a la inauguració que serà el proper dia 9 de novembre a les 20 hores, i estarà oberta fins el dia 24, de les 18 a les 20 hores de cada horabaixa.

COMUNICADO

El Club de la Tercera Edat de Artà comunica a todas las personas interesadas en la administración del Bar que próximamente se inaugurará en la plaza del Mercado, Local Social de este Club que, se admitiran solicitudes hasta el día 30 del corriente mes de Noviembre y que pueden ponerse en contacto con el presidente Sr. Israel Sánchez, C/. Batlessa, 32 o con cualquier otro directivo de este Club. Artà, 5 Noviembre 1.985.

ORFEÓ ARTANENC

El passat mes d'octubre i després de mig any d'actuar una Junta Gestora, es va fer una Assemblea General on es va votar la primera Junta Directora de l'Orfeó Artanenc, on quedaren elegits els següents membres:

Maria Gelabert, Rosa Llodrà, Miquel Mestre, Pere Riera, Dolors Talens i Mª Antònia Tous.

Per altra part, ens han comunicat la imminent constitució de l'Orfeó Artanenc infantil i també l'actuació de l'Orfeó a la setmana de corals a Ciutat i la participació a la concentració de corals mallorquines que es celebrarà a Sant Francesc de Ciutat el proper dia 22 de desembre.

IVA

El passat dia 28 al saló del Centre Social, es donà una xarxa damunt el tema candent de l'IVA.

Pareix que aquest assumpte encara no està del tot clar, i per tant no va convencer a quasi ningú.

INAUGURACIÓ

El passat dia 25 a l'horabaixa s'inaugurà oficialment l'edifici d'EGB estatal a Artà.

Estigueren presents a l'acte el Governador Civil, el Director d'Educació i l'Inspector de Zona.

Foren rebuts a l'Institut per les nostres primeres autoritats i tot l'alumnat del Centre, passant a visitar les noves aules per després esser obsequiats amb un sabró refrigeri.

A continuació es dirigiren al nou edifici d'EGB, on s'hi trobava un nombrós grup de veïns que rebé a les autoritats amb un carinyós aplaudiment. Seguidament el batle feu una petita introducció a l'acte, per després foren els personatges convidats els que feren unes breus al·locucions. Llavors passaren a l'interior del local, on recorregueren totes les dependències, per acabar al menjador on foren obsequiats amb un abundant refresc, al que també hi participà tot el poble.

ES NOTICIA,

Una descomunal berengena, que mide 1,40 mts. de altura habiéndole contado actualmente 25 hermosas berengenas.

Esta hermosa planta se encuentra en una finca-huerto de "l'Amo de Son Durí", a) En Miquel Guixó).

"Hala Miquel, no t'aturis de regar-la, a veure si dura fins l'any qui ve."

COL·LEGI SANT SALVADOR

Dijous, 24 d'octubre, en el saló d'actes del Centre Social tingué lloc l'Assemblea General de Pares del Col·legi Sant Salvador. El tema principal de l'Ordre del dia fou la presentació del pla de Centre pel Curs 1.985-86. L'elaboració del mateix havia estat duita a terme pel Claustre de professors tenint en compte el Caràcter propi del Col·legi, la realitat sociològica del mateix i les necessitats primordials de tota la Comunitat educativa. Una vegada feta la presentació, per la Directora, va esser repartit a cada un dels membres de la Junta de l'A.P.A. i posat a la disposició de tots els pares dels alumnes. Com a tret innovador, per aquest any, cal destacar la creació de l'Associació d'Alumnes de la que es donaren a conèixer els objectius i delegats corresponents de cada curs del Cicle Superior.

Ara fa
25 anys

BELLPUIG, 5 de octubre de 1.960, nº 10.

* En SILUETA DEL MES, Eleco habla de que el mes de septiembre fue "...un auténtico 'coctel' climatológico... fue realmente una mezcla de sol, lluvia, calor y frío..." "Y nada más dió de sí este septiembre que a pesar de tener en exclusiva lo que venimos en llamar FERIA ANUAL EXTRAORDINARIA no se ha atrevido a vanagloriarse de este privilegio. Y es que esta 'feria' no es en realidad tan 'fiera' como la pintan ni como el nombre parece indicar.

* En VOCES AUTORIZADAS, se le pregunta, entre otras cosas, al entrevistado D. Miguel Fuster Picó, director de la Banda, "¿ Cuántos músicos componen la Banda?, a lo que responde: "En la actualidad somos veinticuatro". Al preguntarle por las dificultades, expone que "...el principal inconveniente, radica en poder acoplar el trabajo de algunos músicos que alternamos con la Banda y la Orquesta..." Además añade que otras dificultades son: "...la carencia de instrumental y el estado bastante deficiente del que tenemos". Se le pregunta la posibilidad de ir a las Fallas Valencianas, a lo que responde "...se han recibido proposiciones... pero faltan concretar..."

* En ECOS ARTANENSES, después de hacer el repaso habitual de peticiones de mano, bodas, nupcias y defunciones, comenta las noticias más importantes del mes, como: El riego asfáltico de unas diecinueve calles del pueblo en una primera fase; la enfermedad del Sr. Alcalde D. Miguel Artigues, deseándole una pronta recuperación; la visita de dos arqueólogos, Drs. D. Martín Almagro y D. Luis Pericot; se hace también una crítica (coincidiendo con eleco) de la IX Feria anual extraordinaria, sobre todo de la organización que adolecía de " carencia de propaganda y ambientación previa y de la falta de cohesión y agrupamiento de feriantes".

TEMPS DE TOTS SANTS

(ve de portada)

Ditxós el mes de Déu,
Que comença amb Tots Sants
i acaba amb Sant Andreu

tot i que "malaltia de novembre no té cura i paga amb la sepultura". Novembre fou el NOVE mes del calendari romà els quals el dedicaren al déu Bacus, el de les libacions. Durant aquest mes, els romans s'enfarinaven la cara i es cobrien amb vestits de color blanc per evocar l'ànima dels finats. El costum de commemorar la festa dels morts per la tardor vé de molt antic. La intrigant màgia dels nostres avantpassats els va dur a relacionar enterrament i ressurrecció amb l'acte de la sembra i la germinació del gra. Els cossos foren enterrats amb vistes a la fecundació del terreny. Ells estudiaren la influència de la lluna en les seves fases, sobre els éssers vius. Com sabeu, bona part del cerimonial pagà ha passat, diguem-ne un poc cristianitzat, a formar part del ritual de l'església.

Tots sants és la festa dels vius, fortament influenciada per la dels morts, era dia d'estrena de vestits nous, de treva pels que guerrejaven i de gràcia especial (?) pels ajusticiats condemnats a la forca. Aquí a Mallorca, la Confraria de la Sang gaudia de llicència per retirar els cossos dels penjats abans de ser esquarterats pels botxins. Durant la nit no deixaven de sonar les campanes, deien, per ajudar les ànimes a retrobar caseva.

Pels nostres indrets hi havia la creència que el Rei En Jaume passava la nit recurrent a cavall tota l'illa.

A hores d'ara, hauran aparegut pels mostradors els rosaris de massapà i carabassat. Segons el Pare Llompart, provenen de l'antic costum de repartir panets als pobres durant la celebració de les absoltes, fet que també donà lloc a la coneguda expressió: "ja crema des verd" que deim referint-nos a algú que està a les darreretes, i obeeix, a que les candeles que sostenien els assistents, tenien el cap de baix d'aquest color per advertir que s'estaven acabant. A Menorca es feien uns "panets de morts" que es menjaven durant les vetleries mentre es contaven passades d'apareguts i de bubotes.

Durant el s. XVIII es posà de moda vestir de dol, tan per aquestes festes com en morir-se algun parent. Es va arribar a un tal abús, que les autoritats, mitjançant un bándol, ho hagueren de limitar. Tan sols estava permès als parents propis i no més enllà de mig any.

I, acabarem aquesta luctuosa crònica amb unes quantes dites adients a Tots Sants:

De Tots Sants a Sant Martí,
onze dies i un matí

De Tots Sants a Sant Martí,
sembra si vols collir.

Per a Tots Sants castanyes,
i caragols amb banyes.

Per a Tots Sants,
agafa tords amb ses quatre mans.

Colau

LA MORT D'UN NIN (ve de plana 2)

Cinquena pregunta.- Quina reflexió pot fer-se el poble? S'inicia el trajecte per un sentiment de solidaritat. No és freqüent que un poble faci seva la consternació d'una família. El secret està en la capacitat d'entendre que hi ha qüestions que ultrapassen l'àmbit privat, que les circumstàncies que provoquen un conflicte a una família el poden provocar en altres i que, en conseqüència, correspon a tots aixecar el clam. Aquesta sensibilitat l'ha demostrada el poble, i això ha de ser un motiu per sentir-se'n orgullosos, perquè és una demostració que no només ens sabem avenir a l'hora de la diversió, sinó que no ens esplugam les dificultats quan realment fa falta, tot i que la postura fàcil hauria estat deixar correr el temps, que tot ho tapa. La sentència que ha clos el cas, adversa en la seva part més substancial i espectacular, no podia ser més adequada per constatar el pes específic d'aquest sentit de poble que els externs són els que més fàcilment detecten. La reflexió ha de ser personal, si pesa més en nosaltres la decepció, voldrà dir que no hem vist estès molt la mirada per deslliurar-la dels interessos immediats. Si, en canvi, al costat que s'havia de fer, perquè hem escoltat i hem de seguir escoltant els batecs més nobles que manifesta el nostre cor, aleshores és que, gràcies a Déu, som realment novel·lers.

PLANA D'EDUCACIÓ

Un valor: La responsibilitat

Està en evidència que un dels defectes que al llarg de tota la història ha tingut el procés docent, ha estat el voler educar pel futur a homes d'avui amb tècniques i mentalitats de l'ahir. Tot això du com a conseqüència inevitable un desequilibri entre la realitat en què es troba l'alumne quan deixa l'escola i el que li han ensenyat.

Per tant, crec que el veritable camí de l'ensenyament actual està dirigit cap a la responsabilització dels alumnes. Crec que la història ensenya que, malgrat nombroses tècniques pedagògiques que s'han aplicat, l'home és persona quan es troba amb capacitat de prendre decisions responsables, i aquí, únicament hi arriben aquells que han assumit responsabilitats des de molt petits, les quals han anat augmentant i madurant amb i en la persona.

La societat d'avui, per motius econòmics i polítics principalment, intenta perllongar el període infantil, retardant el moment en què el jove pugui elegir per ell. Però també és veritat que tant pares com mestres i educadors, ens oblidam d'ensenyar al nin a decidir responsablement davant una possible elecció. Pel jove, tot ja està fet, únicament, per triomfar dins la vida, cal imitar unes conductes i uns mites molt ben estudiats pels qui duen la batuta d'aquesta "societat de consum". I a més d'això, ens trobam en què la imaginació infantil està seriament amenaçada per la mala utilització dels sistemes audiovisuals. Els jocs, que abans se fabricaven dins el cervell, avui són de plàstic i metall. També és veritat que el jove té unes oportunitats d'or per quedar de manera inconscient, absorbt per una sèrie d'enlluernaments, desfondrat i destruït com a persona per tota la vida.

Els nostres joves, es trobaran en moments difícils en què hauran de decidir, i en aquestes decisions radica, definitivament, el seu futur. Quan arribi l'hora de l'elecció hauran de saber elegir, i només en sabran si noltros, tots noltros, els hem deixat... "practicar".

Biel Tous

INTRODUCCIÓ

Tots els mitjans de comunicació social, entre ells la premsa, són de gran valor per a l'estudi de les Ciències Socials, ja que l'actualitat dels fets que en ells es relaten són, per si mateixos, vertaders elements de motivació.

Las víctimas en todo el país podrían elevarse a varios millares, según la televisión norteamericana

Un terremoto deja a Méjico en una situación catastrófica

- El terremoto que duró 15 min. destruyó parte de la costa oeste del país. El n.º de víctimas es imposible de precisar. Tuvo su epicentro en el Océano Pacífico, con una intensidad de 7,8 en la escala de Richter.

- En los hospitales se cuentan Treban millares de heridos

El seísmo, que duró quince minutos, destruyó parte de la capital y causó el caos en zonas del territorio nacional

Un fuerte seísmo destruyó ayer parte de la ciudad de Méjico, causando el caos en la costa oeste del país e incomunicando amplias zonas del mismo. El número de víctimas era imposible de precisar, dada la cantidad de edificios derruidos y la dificultad de las labores de rescate. Por la magnitud de la catástrofe, las cadenas de televisión norteamericanas calculaban que las víctimas pueden llegar a varios millares.

El terremoto, que duró quince minutos, tuvo su epicentro en el océano Pacífico, cerca de Acapulco, con una intensidad de 7,8 en la escala de Richter. Regiones de esta parte del país quedaron totalmente anécdotas y algunos barcos que navegaban

por la zona se han perdido, temiéndose gran noche la posibilidad de un fuerte maremoto a causa de la sacudida sísmica.

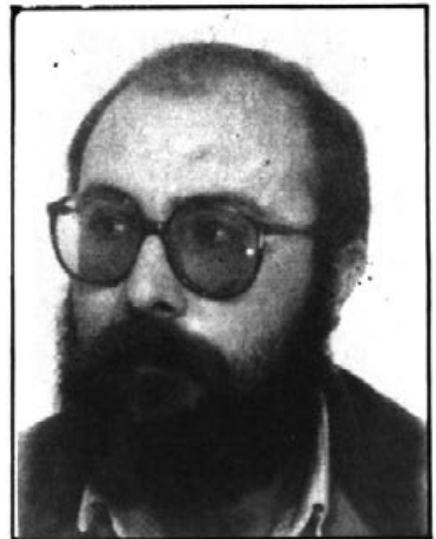
Ayer noche no se descartaba la posibilidad de nuevos movimientos de tierra, mientras se temían explosiones por los conductos de gas cortados, sobre todo en Méjico capital. Se calcula que alrededor de un treinta por ciento de la capital, sobre todo la parte vieja y la dedicada a los negocios, ha quedado destruida. Los hospitales se encontraban saturados de heridos, mientras el presidente De la Madrid declaraba a la capital zona de desastre, poniendo en marcha todos los mecanismos de emergencia.

(Págs. 14 y 15)

Sebastian Gonzalez
Berber
Bel Juan Planas
Hugo G. Garcia
Dina
Marta Ferrer Ayerza
Berta Ferrer Ayerza
Marta Ferrer Ayerza
Marta Ferrer Ayerza

CONCLUSIÓ

A partir d'aquesta notícia s'han pogut estudiar diversos aspectes geogràfics, econòmics, polítics, etc., d'un país concret i analitzar les causes i efectes dels moviments de les plaques tectòniques. És clar que una notícia pot servir com a centre d'interès envoltant al qual es poden anar estudiant multitud de temes i matèries. Aquí, la utilització de la premsa dins el món educatiu, adquireix àmbits més amples.

J. ALZINA M.

Llicenciat en història, és un dels historiadors mallorquins actuals que més atenció ha dedicat a la investigació i estudi del nostre passat. Però els seus esforços no van únicament dirigits cap a la mera autoformació com a professional, sinó que també té el ferm propòsit de donar a conèixer els resultats dels seus estudis a tota la població, i concretament s'interessa per l'ensenyament de la història de Mallorca als més joves.

Entre diverses publicacions de Jaume Alzina, conjuntament amb altres autors, podríem destacar: "La nostra història, dels inicis fins a Jaume I"; "Els boscos de les illes Balears. La problemàtica dels incendis forestals"; "Història de Mallorca"; "Itinerari Sos Sanxos-Alzinar Guiot"; etc.

Recentment s'ha editat "Mallorca: Història i cultura", un llibre de text didàctic aplicable a la 2ª etapa d'EGB, BUP i FP. En ell, Jaume Alzina, juntament amb altres autors, presenta un material que facilita l'adaptació de l'ensenyança de la història al medi.

BELLPUIG: Jaume, ¿quins motius vos han duit a fer aquest llibre?

JAUME: Quan Antoni Limongi, Antoni Vidal i jo mateix vàrem col·laborar en la redacció de la "Història de Mallorca" editada en 2 volums per l'Editorial Moll, ja ens plantejàrem la necessitat de completar aquella obra amb l'elaboració d'un material didàctic pensat, fonamentalment, per resoldre als professors la tasca, sempre costosa, de l'ensenyament de la Història, i per alliberar, també, als estudiants del caràcter tediós que la majoria de textos d'història ofereixen. Aquests foren els motius més importants que ens mogueren a enllestir aquest llibre.

B.: ¿Quina estructura presenta?

J.: Tal i com assenyalam a la presentació de l'obra, cada un dels deu temes que la integren consta de dues parts complementàries. Per mitjà de la primera, formada per un conjunt mínim de coneixements teòrics, s'intenta elaborar un punt de referència per emmarcar i/o il·lustrar les activitats que conformen la part segona, i més important de cada tema. Aquestes activitats suggereixen i proposen l'elaboració d'eixos cronològics, mapes, esquemes, representacions gràfiques i es complementen amb una acurada selecció de textos per comentar. També hi hem inclòs la programació de dos itineraris -el primer sobre l'època pretalaiòtica i la Mallorca romana, i el segon sobre

l'art gòtic de Ciutata més d'una visita a un arxiu parroquial a fi de donar a conèixer als estudiants una de les fonts documentals més importants per a la demografia històrica, com són els llibres de registre.

B.: ¿A quina gent va dirigida l'obra?

J.: Pensam que el llibre s'hauria d'utilitzar, sobretot als cursos de 6e, 7e i 8e d'EGB, distribuint els deu temes a criteri de cada professor. Si el llibre s'empra a BUP i a Formació Professional es pot treballar durant un sol curs.

B.: ¿Es necessari, abans de començar amb el teu llibre, tenir una preparació inicial d'història i cultura mallorquina?

J.: Pens que no. La nostra intenció és precisament la d'oferir una eina de treball que desporti l'interès dels alumnes per tot el que fa a l'anàlisi històrica i, més concretament, pels esdeveniments més destacats i característics del nostre passat.

B.: ¿Creus que l'educació ha de partir del medi ambient? ¿Per què?

J.: En Jaume Sureda i jo ja assenyalàrem al llibre "La Nostra Història... Elements didàctics per a l'estudi de la Història a partir del medi" que l'escola tradicional que tots nosaltres vàrem haver de patir es basava en la transmissió exclusiva d'una sèrie de coneixements del tot llunyans i extranyos a l'entorn al qual vivíem.

Aquella escola, diem, mai no ens havia parlat del que ens era immediat. I, no obstant, avui tenim la certesa que l'al·lot apren, sobretot, a partir de la seva experiència i de la interpretació del seu medi. Així, mitjançant el coneixement enriquidor del seu entorn, de les coses que l'envolten l'al·lot assolirà el descobriment d'altres pobles, d'altres cultures i, en definitiva, d'altres àrees del saber.

I això és especialment important quant a la Història, doncs sabem de la seva funció essencial dins la vida d'un país i del lloc insubstituïble que ocupa dins la cultura. Per tant, consider que el coneixement del nostre passat col·lectiu, es a dir, dels fets, situacions, maneres d'obrar i circumstàncies que els nostres avantpassats varen acumular al llarg dels segles, és la condició indispensable i primera que cal assolir per tal de recuperar la nostra identitat com a poble

-que, malauradament, tantes generacions de mallorquins han ignorat-, per entendre la realitat concreta a la qual ens ha tocat viure, i per a disposar i ser subjectes del nostre futur.

B.: ¿Creus que els alumnes de la segona etapa d'EGB que hagin seguit els vostres textos tindran problemes en arribar a BUP o FP?

J.: No, en absolut, si entre els tres nivells educatius es dona la coordinació necessària quant a programes, activitats i metodologia. Per altra banda, vull assenyalar que el més important no és que els alumnes d'EGB arribin a BUP o FP amb uns coneixements profunds i amples del fet històric. Ans al contrari, interessa, sobretot, que ho facin tenint clars uns pocs, però importants, conceptes bàsics i, molt especialment, que hagin aconseguit un mètode de treball i d'estudi molt acurat. La profundització en l'anàlisi històrica és, precisament, la tasca que pertoca realitzar a l'ensenyament mitjà.

B.: ¿Quines innovacions creus necessàries dins l'ensenyament de la Història?

J.: Crec que aquesta qüestió ja ve resolta en tot el que hem dit fins ara. Hi afegiria, però, que consider importantíssim fugir del treball passiu i memorístic. En canvi, és fonamental despertar la iniciativa i la imaginació de l'alumne i procurar fomentar un tipus de treball basat en la comprensió, l'anàlisi i la crítica de les fonts documentals i en l'observació de les restes arqueològiques, visites a museus, monuments artístics, etc. És clar que els professors s'hauran d'esforçar per fugir de les classes magistrals i repetitives i que hauran d'experimentar les nombroses innovacions que per a l'ensenyament de la Història es troben a l'abast.

B.: ¿S'han duit a terme algunes experiències pràctiques amb el material en qüestió? Si ha estat així, quines conclusions s'han tretes?

J.: Bé, abans de l'edició del llibre, es va experimentar el material a l'escola de Sant Salvador d'Artà, al Col·legi Públic de Santanyí i al Col·legi Públic Santa Isabel de Ciutat. Crec que el resultat ha estat força positiu ja que d'altres centres s'han interessat per a l'adquisició de l'obra, sobretot aquelles escoles que realitzen tot l'ensenyament en català.

Maria Gelabert
Biel Tous

ES UNA FAMÍLIA LA RESIDÈNCIA?

Sí, sí que ho és una família, una família més d'aquest poble artanenc, però no una família com les altres, és una família especial, que mereix una mica d'atenció. ¿No ho trobau?

Aquest, ni més ni manco, és el motiu de la nostra entrevista. Sor Isabel Mestre, la directora, s'ha oferit a contar-nos part del que passa en aquesta família.

"Fa dos anys -ens conta ella- fou inaugurada aquesta residència. El casal fou donat a Artà per donya Maria Ignasi. Aquest casal, amb la reforma, resulta ser un casal acollidor i amb una decoració molt ben aconseguida. Aquesta residència està regida per un patronat format per unes quinze persones d'Artà. El president és el batle.

Aquest patronat es tocaria reunir periòdicament per tal d'ajudar a la direcció de la residència, es a dir, per tal d'ajudar-me a mí.

Però, dia 10 de setembre va fer un any que no es reuneix. No sé quines seran les causes, crec que poden ser dues: o bé que hi hagi molta de confiança en mí, o que no hi hagi interès per aquesta casa. De fet, m'agradaria que aquestes dues causes no existissin i que el patronat es tornàs a reunir.

Jo, personalment, li he comentat al batle el per què d'això, ja que ell, com a president, és l'encarregat de convocar les reunions. No obstant, m'agradaria que quedàs clar, que del batle no tenc res que dir, ben al contrari: si li he demanat cap sol·licitut la m'ha concedida".

I quan li vàrem demanar com és la convivència aquí, ens digué: "La convivència amb persones d'edat, no és fàcil, elles tenen la seva pròpia manera de ser. És difícil mantenir entre ells una relació en pau i més si pensau que la seva cultura no és molt alta. Part de la nostra feina consisteix en intentar que totes les persones estiguin entretingudes. Les dones tenen més bo de fer passar el temps fent "labor", però els homes ja és més difícil. Solen jugar a cartes o al dominó, i si no, s'en van al cafè, lo que fa que s'esplai, i que no estiguin tot el dia al casal.

La Residència, com molts pensau, no és cap mina de doblers, aquí en manquen i per això tots els que aquí esteim, agrairíem que si algú té fruites o altres coses que li sobrin, no les tiri. Que les dugui aquí. Gràcies".

Així acaba la nostra entrevista. D'ella en treim un suc: la residència és nostra, per què no la mimam un poc més? No és tasca difícil i hi hauria molta gent que mos ho agrairia.

Aina Mª Massanet
Elvira Piris

GERMANDAT DONANTS DE SANG S.S. MALLORCA HISTÒRIA

Per Guibis

Havent rebut del vocal de Premsa Forana de la German-
dat de donants de sang de la
S.S. de Mallorca, un poc d'his-
tòria de dita Germandat, i amb
motiu de ser Artà un dels po-
bles amb més nombre de
donants, (som el que fa cinc
amb major nombre) creim in-
teressant la publicació, resu-
mida, de la història d'aquesta
associació.

Any 1972.- Neix la German-
dat de la mà de D. Angel Lobo
Iglesias, essent el primer pre-
sident D. Jesús Taboada, de
la junta provisional.

1973.- Primera demostració
pública amb 300 inscripcions.
El 7 de febrer primera Assem-
blea General amb dos punts
 importants: donar compte als
300 donants de les activitats
i proposar el nomenament d'un
president. Es proposà el nom
de D. Jeroni Albertí que va es-
ser acceptat per unanimitat.

25 octubre.- Després d'uns mes-
sos la nova junta programà un
ample feix d'activitats a lo que
s'uniren tots els mitjans de
comunicació social de Mallor-
ca que al carrer, feren desir-
teressadament alumnes dels
tres cursos d'ATS, enfermeres,
celadors i membres de la Ger-
mandat. Fou el primer dia del
DONANT. Es feren més de 500
nous donants. Havia començat
la nostra gran història.

Febrer de 1974.- A la llotja del
mar fou entregat el carnet nº
1.000 a una mare de família
empleada d'Ibèria.

24 d'octubre 1974.- Es comuni-
cà a la direcció de la Residèn-
cia Sanitària que es prohibia
la compra d'un sol gram de
sang. La Germandat es compro-
metia a donar la sang que fos
necessària. Eren aleshores
1.979 donants.

3 febrer 1975.- El Sr. Bisbe,
D. Teodor Übeda, beneix la u-
nitat mòvil que la Caixa de
Balears "Sa Nostra" havia re-
galat a la germandat.

19 maig 1979.- Es celebra la
VII Assemblea General. Hi as-
sistiren més de 5.000 donants.

24 de maig 1980.- Celebració
del II curs pels col·laboradors.
Els metges Forteza i Moncu-
nill del banc de sang de Son
Dureta, donaven xerrades da-
munt sa transfusió de sang. A-
cabà el curset amb un sopar
de companyerisme on assistí
el President D. Jeroni Albertí.

L'any 1980 començaren les
trobadas comarcals de donants,
essent la primera a Andratx.
L'any vinent seguiren les tro-
bades.

1982.- Va esser nombrada Do-

nant Major la Mare de Déu de
Lluc. El Sr. Albertí li entregà
la Creu acreditativa el 30 de
maig. Li feren un homenatge
on s'hi congregaren més de
3.000 persones. A l'assemblea
general del 82, s'entregaren
18 distincions a persones que
haviem superat les 25 donacions.
L'any 1983 es tornà fer entre-
ga a altres persones. A principi
de 1984 i, baix la vicepresidèn-
cia de D. Víctor Gistau, es
presentat un pla d'acció, com
fou, l'empenta a les barriades
de Ciutat en trobades, la pre-
sència de la unitat mòvil a fi-
res i festes dels pobles. Es
creà un responsable directe de
la Germandat en la Premsa
Forana, fruit d'això, a les tro-
bades comarcals es començà
a donar unes distincions als
mitjans de comunicació de
premsa forana. Es feren diver-
sos programes radiofònics en
directe i les trobades comar-
cals continuaren amb el
mateix èxit dels anys anteriors
tant en participació com en
organització.

La Germandat espera conti-
nuar pas a pas donant alegria
i vida a moltes persones de
Mallorca, convidant a engros-
sar el nombre de donants.

Llinatges artanencs

Borràs (1343). De l'antic nom
Borràs documentat com a nom
de baptisme. Origen desconegut.

Cabrer

Cabrer (1372). Del llatí
"caprarius" =home que guarda
les cabres.

Gran Barbacoa de Artá Artá·Mallorca

NUEVAMENTE EN ESTE LOCAL,
puede celebrar sus BODAS, BAN-
QUETES Y COMUNIONES.

Tels. 53 74 50
56 22 07

NUEVA DIRECCION

Una xerrada amb...

L'amo En Jaume Ferrer

A l'amo En Jaume, un artanenc més de la nostra vila, un artanenc que ha estat dotze anys l'encarregat del museu, a aquest home senzill que ara despedeix la seva tasca, li dedicam aquesta entrevista.

BELLPUIG: ¿Quants d'anys teníeu quan vàreu començar la vostra feina al museu?

JAUME FERRER: Abans havia estat molts anys a les coves d'Artà com a guia. Als 65 anys, quan vaig deixar la feina per retirar-me em varen demanar si em volia fer càrreg del museu i vaig accedir, però, ara, als 83 anys, trob que un descans és merescut.

B.: ¿S'ha engrandit molt el museu?

J.F.: Una mica, ja que sempre hi van duguent coses.

B.: Al nostre Museu, ¿el visita molta gent?

J.F.: Sí, el visita bastanta gent, però més a l'estiu que és quan vénen més estrangers.

B.: ¿Es fàcil la feina?

J.F.: Sí, és molt fàcil, ara bé, de vegades m'apuraven una mica, sobretot els estrangers quan em preguntaven sobre determinades coses, encara que jo així mateix sabia quatre pa-

raules d'algun idioma, doncs quan vaig fer de guia, les vaig aprendre.

B.: ¿...i entretinguda?

J.F.: Sí, ho era. Jo, al principi, quan el museu era en el centre, explicava a la gent la història de determinades peces del museu, però ara ja no tenia gaire temps ja que el museu era més visitat.

B.: ¿Què en pensa de les estatuets que s'en dugueren?

J.F.: D. Pep Francisco fa bastant de temps em va dir que anàssim alerta perquè ja punyien per dur-les-s'en. Pens que és una malifeta per el nostre poble i també pens que ja les mos han preses que mai més les mos donaran.

Així va ésser la nostra entrevista amb aquest home al qui tot el poble li ha d'agrair la seva feina.

Vos desitjam un bon merescut descans.

Elvira Piris
Aina Mª Massanet

XERRIM XERRAM

A LA FI HA PLOGUT.

Ja era ben hora perquè tot arreu hi havia mosques i tot s'aferrava.

Però totes ses masses fan mal. Sabeu que n'hi ha hagut de brou. Si no ho creis, demanau-ho als llorencins, o també devers Els Olors i Son Morei. Pel torrent dels Cocons devallava s'aigua amb molta força i a s'indret d'Es Millac es desbordà sortint del seu lloc.

Així que el qui no beu es perquè no vol.

I PARLANT D'AIGUA.

Pareix que ja troben esclatassangs. Savor n'hi ha. Aquests dies els nostres esclata-sanquers s'han tirat dins sa montanya remoguent sa fullaca per poder trobar els primers.

També diuen que senten qualche crit esglaiador quan en troben un, i si són dos el que el veuen al mateix temps, no vos dic ses grapades que hi ha per ferse'l seu.

Però fora nirvis, que diuen que n'hi haurà per a tothom. O no?.

De la Colònia de Sant Pere

UNA BONA MILLORA

"Sa Colònia pareix Ciutat". "Ara, es vespre saben on és es poble". "Es festejadors trobaran que hi ha massa llum". Aquestes i altres afirmacions i comentaris s'han pogut sentir a rel de la nova instal·lació d'enllumenat públic que fa poc hem estrenat. La gent, creim que tota, està satisfeta amb aquesta millora, encara que molts, no sé si amb fonament o no, afirmen que "La Sala mos sonarà". Sigui el que sigui, el que és cert és que ara hi veuen. (Sabeu que feia d'anys que per Sant Antoni havíem de fer cançons al·lusives a les farolles) i que el treball s'ha fet a consciència, fins i tot els cables van per davall terra, lo qual prova el que estic dient. Ara sols manca que les regates que s'han fetes sobre l'asfalt quedin adesades com si res hagués passat. Amb això no hi ha dubte que l'Ajuntament ha fet punts i nosaltres des d'aquí volem reconèixer aquest mèrit, llavors diran que els que feim periodisme sempre criticam. Per cert, Senyor Batle, que ja hi ha la placa solar al cementiri? Perquè mirau que si tenim una bona instal·lació i no hi ha llum és igual que rentar es cap a s'ase i perdre es lleixiu!

VIATGE A GALICIA

Sempre hi ha "Truiet" armat al nostre poble. Ara una vintena de colonieres (elles davant) i coloniers, li han estret cap a Galícia amb la intenció de pegar un aguait al País veïnat, Portugal. Esperam que el viatge hagi estat bo, i profitós tan culturalment com en el pla de la convivència i esplai. A l'hora de partir il·lusió i ganes de riure no en faltaven.

DEIXAU-LOS CREIXER

Ens referim als esclatassangs. Està bé anar a cercar esclatassangs, encara que sigui abans de néixer, només per saber si n'hi ha, però quan un és com una punta d'agulla deixau-lo créixer, perquè agafar-lo és tuda-lo. Ja sé que no ho fareu -com diria en Planas Sanmartí- però de totes formes, GRACIES!

Andreu Genovart

L'HERETAT DE CAPDEPERA

per A. Gili

(continuació)

(II)

En el mes de julio del año 1364, Julián Ferrer de Benialgorfa, de Artà, vende a Jaime de Amoror, de Alcudia, 8 cuarteras y media de trigo que Mateo de Orpí, del lugar de Capdepera, le hace cada año, en la fiesta de San Pedro y San Félix del mes de agosto, por una alquería suya, llamada Bell-lloc que por franco, libre y tranquilo alodio tiene y posee en el mismo lugar de Capdepera.

Jaime de Orpí, en documento fechado día 8 de agosto del mismo año 1364, manifestando claramente que tiene la mitad (la otra mitad la tiene su hermano, Mateo) de la alquería de La Torre, situado en el lugar de Capdepera, es decir, "de torrente qui in dicta alqueria est enla versus Turrim predictam", por título de adquisición hecha al venerable Pedro de Montsó, burgués y ciudadano de Mallorca, juntamente con su hermano Mateo de Orpí, la da a su hijo Juan de Orpí juntamente con el Rafal Roig (Benialcur).

Toda la alquería con el rafal limita, por una parte con el torrente que confina con el mar y, por otra parte, con la orilla del mar, y, por otra parte, con los términos de las posesiones de la Caballería de Sant Jordi y, por otra parte, con los términos de la alquería de los herederos de Jaime des Colomers.

Pocos años después Juan de Orpí adquiría en establecimiento el estanque limítrofe con su posesión y con L'Heretat.

En el mes de octubre del año 1372, Berenguer Llobet, procurador real de Mallorca, atendiendo que en la parroquia de Artà existe un estany del cual ningún provecho percibe el Rey y sea útil hacer establecimiento del mismo, establece y da en enfiteusis perpetua a Juan de Orpí, el estanque que se halla en su posesión, llamada La Torre. El estanque afronta, por una parte, con la orilla del mar y, por otra parte, con el Rafal Barceló y, por otra parte, con la alquería La Torre y, por otra parte, con un enziñar junto al molino denominado

del Mar. El establecimiento se efectua por un censo de 8 sueldos.

La actual ubicación del predio de L'Heretat de Capdepera aparece bien delimitada en un documento del año 1420.

Cristóbal de Orpí, habitante del término de Capdepera, vende cinco libras rendales i doce sueldos mallorquines impuestos sobre su alquería alodia, situada en dicho término afrontada con la alquería de Julián Blanquer (actual Son Favar), con el camino por el cual se va a Capdepera, con la alquería de Juan Guiscafrè con la alquería de Miguel Andreu, con el rafal Barceló y con la orilla del mar.

A principios del siglo XVI continúan los Orpí como propietarios de L'Heretat.

Guillermo y Salvador d'Orpí, habitantes de Capdepera, en 1518, venden a Pedro Janer, pe-laire de Artà, toda su lana de oveja y de añinos de la posesión, llamada L'Heretat, propia del mencionado Guillermo de Orpí.

En el mismo año de 1518, la procuración real recibe de Antonio Demeto, doncel de Mallorca una cantidad de moneda, por la entrada del establecimiento que le hizo de las cuevas de la marina de Sant Jordi y de la marina confrontante en la posesión d'En Orpí y de todas las otras, situadas en Artà, o más bien, de las cárceas de los palomos que se hacen en dichas cuevas, hecho a su beneplácito y sin perjuicio del derecho de estraño con la carga de un sueldo de censo pagadero del día del establecimiento a un año.

Es la primera aparición de los Demeto en esta comarca y la primera clara alusión a las cuevas de Orpí, ahora denominadas Cuevas de Artà, mundialmente famosas.

Guillermo de Orpí es el último miembro de esta familia que posee L'Heretat y que él mismo traspasará a los Demeto, familia asentada en Artà al adquirir en 1441 la Casa de Bellpuig, que había pertenecido a los Premostratenses.

(continuará)

EL MONESTIR DE SANT JERONI

El monestir de Santa Elisabet, més conegut com monestir de les monges de Sant Jeroni, ha arribat als **cinc-cents anys** de la seva fundació (1485-1985).

Ha constituït tot un aconteixement celebrat de múltiples formes: conferències, celebracions litúrgiques, concerts de corals i d'orgue, etc...

Si és important aquest esdeveniment per a tota l'Església de Mallorca, ho és singularment pel nostre poble d'Artà, ja que, actualment formen part de la comunitat del monestir dues filles del nostre poble: **Sor Aina Bernat Carrió** (de sa botigueta) i **Sor Maria Pons Llinàs** (de Can Xina), que entraren al monestir fa 38 i 34 anys

respectivament.

El monestir ha tingut les portes obertes als visitants amb motiu d'aquest gran aconteixement. La revista BELLPUIG ha tingut l'honor de traspasar la porta gairebé sempre tancada i visitar les austeres i antigues dependències.

520 monges al llarg d'aquests 500 anys han passejat pels passadissos, han pujat i davallat les escales, han pregat a l'hermosa església. 520 persones dedicades a la pregària-contemplació i al treball, treball que avui consisteix en confeccionar ornaments litúrgics i pintar pells. Són persones que han trobat la felicitat enfora dels renous i dels reclams del món, en el silenci, la soledat, el contacte amb

Déu i amb les germanes. Persones que han sentit la crida de Déu a una tasca, avui, per desgràcia, massa poc valorada i a vegades despreciada.

Actualment formen la comunitat 8 monges i dues novícies de la India de 19 i 26 anys que reberen la vestició el passat dia 12 d'octubre.

Des d'aquesta plana, volem fer arribar la nostres felicitacions i enhorabona al Monestir de Sant Jeroni i especialment a les dues artanenques, desitjant que trobin en el convent la verdadera felicitat i puguin veure com joves d'avui responen amb valentia a la possible crida de Déu.

Per molts anys!

R. Umbert

curiositats i entreteniments

TRES JUICIOS CLASICOS

Vamos a presentar tres juicios clásicos. Pertenecen los tres al mundo de la ficción, pues, aunque alguno de ellos se hubiera dado realmente, el tiempo y la anécdota lo habrían hecho cambiar de plano.

Puede, si lo desea, jugar un instante a ser juez, antes de seguir leyendo (está en letra bastardilla) la sutil manera como fueron resueltos.

JUICIO DE SALOMÓN

Dos mujeres se presentan ante el rey Salomón. Las dos juran ser madres de un recién nacido que Salomón tiene junto a él. Una grita que se lo han robado, la otra que se lo quieren arrebatar. Las dos imploran justicia, aunque una, indudablemente, miente.

Salomón dicta lo más simple: que partan al niño por la mitad y entreguen a cada mujer su pedazo. Cuando el verdugo levanta la espada una mujer rompe a llorar. Confiesa que no es suyo el niño, que ha mentido, que se lo entreguen vivo a la otra. Salomón, en este gesto, intuye en esa mujer a la madre verdadera. Anulando la orden, a ella entregará el bebé.

JUICIO DE SANCHE

(Cuando era gobernador de la insula Barataria).

Una mujer acusa a un ganadero de haberla violado. No niega el ganadero que mantuvo con ella relaciones, pero jura en cambio que pagó a la mujer el precio que ésta le había pedido. Dueña o ganadero, uno de los dos, no dice verdad.

Sancho obliga al ganadero, para reparar su falta, que entregue a la mujer todo el dinero que llevare encima: 20 ducados de plata. Toma la mujer la bolsa, y entre gracias e inclinaciones de cabeza sale del juzgado. No bien hubo salido que Sancho ordena al ganadero que corra tras la mujer y le quite el dinero que acaba de entregarle. Así lo hace el hombre. Instantes después se escuchan, airadas, las voces de la mujer, injuriando e invocando si era o no verdad lo que ella decía de aquel desvergonzado, que antes le había quitado la honra y ahora quería quitarle el dinero.

- *¿Háosla quitado?* -preguntó el gobernador.
- *¿Cómo quitar?* -respondió la mujer-. *Antes me dejara yo quitar la vida que me quiten la bolsa. ¡Bonita es la niña! Ni éste ni diez como éste son suficientes para quitarme lo que es mío.*

Entonces el gobernador, pidiéndole la bolsa y entregandosela al ganadero, dijo a la mujer:

- *Hermana mía, si el mismo aliento y valor que habéis mostrado para defender esta bolsa le mostráredes, y aun la mitad menos, para defender vuestro cuerpo, ni las fuerzas de héroes hubieran bastado.*

Y los circunstantes quedaron admirados de los juicios y sentencias de su nuevo gobernador.

JUICIO DE PROTÁGORAS Y EUATHLUS

Euathlus quería asistir a la escuela de Protágoras. Llegan a un acuerdo: Euathlus pagaría la mitad de los honorarios al comenzar las clases, y la otra mitad el día que, terminados ya sus estudios, ganase su primer pleito.

Pasa el tiempo, finaliza Euathlus su aprendizaje, pero no hace intención alguna de trabajar ni de pagar a Protágoras la segunda parte de la paga. Protágoras, benévolo, busca a Euathlus, al que aconseja que le pague, pues si no, le llevaría a los tribunales, y entonces, era seguro, tendría que pagar. Estaba claro: Si el juicio lo ganaba Protágoras, Euathlus, en cumplimiento de la sentencia le debería pagar. Si por el contrario la sentencia era favorable a Euathlus, sería el primer juicio que ganara, y en virtud del contrato que había firmado debería también pagarle.

Tranquilo, Euathlus le respondió que mal haría en llevarle a juicio, pues así de ninguna manera debería pagarle. Estaba claro: Si el juicio lo ganaba Protágoras, que le era desfavorable a Euathlus, no tendría por qué pagarle, ya que aún no habría ganado ningún juicio, y, según lo acordado, sólo le pagaría cuando esto ocurriera. Si por el contrario los jueces fallaban a favor de Euathlus, tampoco, en virtud del veredicto, quedaba obligado a pagar.

Lo cierto es que hemos perdido el final de la historia. Así que cada cual la interprete como quisiere.

VIAJES **millor.**

G.A.T. 820 Telex 69565 VGOR E

Calle Binicanella, 12 · ☎ 585515/52 · CALA MILLOR
Carretera Cala Agulla, 19 · ☎ 564017 · CALA RATJADA

CHARTER NACIONAL

BARCELONA	5.900,-
SANTIAGO	10.000,-
GRANADA	8.500,-
MADRID	5.900,-

V. INTERNACIONALES

MANCHESTER	25.500,-
AMSTERDAM	30.800,-
LONDRES	18.300,-
PARIS	29.100,-

VIAJES DE "LUNA DE MIEL"

TENERIFE, Hxx. M/P. 7 noches	37.000,-
LONDRES, Hxx. A/D. 7 "	36.400,-
GRECIA, Hxxx M/P 6 "	55.700,-
MADEIRA, Hxxx M/P 7 "	61.400,-
AMSTERDAM Hxx A/D 6 "	47.000,-
PARIS Hxx A/D. 6 "	51.200,-

(Todos estos destinos incluye traslados Aeropuerto-Hotel y salida desde Palma).

PARA OTROS DESTINOS, CONSULTENOS SIN COMPROMISO.

ESPORTS

LLOSETENC 7 - ARTA 1 (Sánchez)
 ARTA 8 - S. SELINES 1 (Antony 4, Sánchez, Massanet, Remacho, Genovart)

Dos partits molt diferents. Per una part golejats i per altra golejadors. Què ha passat d'una setmana a l'altra?

Incomprensible, sobretot si mancaven dos dels titulars "fixtos" a les alineacions (Ferrer i Martínez), però les coses del futbol són així i per una vegada els espectadors disfrutarem de veure fer gols de tota mena, destacant Antony que es converteix amb un vertader golejador cada partit, ja que la seva rapidesa fa que sigui mal de marcar i la seva oportunitat està fora de dubte. Convé recordar que duu més gols fets que els golejadors dels dos darrers anys i estam a 1/3 de campionat. Aleshores és el màxim golejador de la Preferent.

A pesar de tot, i agraïnt l'espectacle del darrer diumenge, encara falta molt per consolidar-se a Preferent i saber estar al terreny donant impressió d'equip i poder tenir més confiança entre els altres jugadors, els socis i els simpatitzants. Massa irregularitats i moltes de pujades i baixades en el joc i en la forma d'estar dins el camp. Pareix que a vegades és perd l'atenció i no s'està al terreny de joc.

Hi ha moltes variacions a la forma de jugar, i si bé surten més o manco els mateixos jugadors, la línia mitja sofreix variacions que fan o donen l'impressió de esser el "Talón de Aquiles" d'Artà. La devantera no té tampoc un esquema massa clar i pareix que hi falta una certa força (i no sols a davant).

HACE 40 AÑOS

Artà, 4-11-1945.

C.D. ARTA 2 SERVERENSE 5

Alineación Artà:

Sastre

Estruch Valls

Servera Medrano Sancho

J.Ginard, Ortiz, Llinás, Foraster, Nadal.

Goles: Foraster y Medrano.

Arbitro: Sr. Florit.

PLUVIOMETR

OCTUBRE

Area urbana

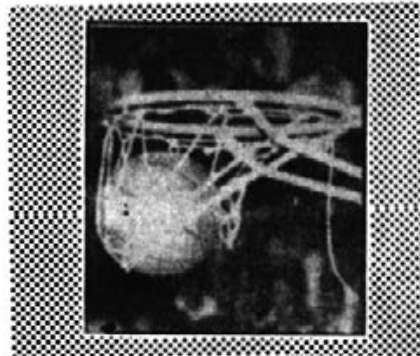
Día 8	3 litros m2.
Día 9	18 "
Día 17	0,6
Día 19	3,7
Día 20	3,7
Día 24	20
Día 25	8
Día 26	60
Día 27	29,5
Día 29	2

TOTAL 148,5 litros m2.

ANTONY

(Máximo goleador Preferente)

BASQUET

Després del llarg descans estiuenc, les competicions de bàsquet tornen al poble.

Aquest any el Club Esportiu Sant Salvador competirà en les categories de CADETE masculí i SENIOR PROVINCIAL.

Plantilla Cadete: A. Infante, J. Servera, M. Nebot, T. Medina, Jaime, M. Angel, P. Alzamora, P. Vaquer, T. Ferrer, J. Muñoz, J. Sansó, M. Galán. Entrenador: J. R. Tous.

Plantilla Senior: Q. Torres, G. Serra, M.G. Pastor, M.G. Bernat, G. Roser, P. Zafra, J. Roselló, J.R. Tous, Ll. Ferrer, S. Sureda. Entrenador: M. Hernández.

L'equip Senior participarà amb el nom de COMERCIAL ARTA-S. SALVADOR. El primer partit a Artà sera el dissabte dia 9 a les cinc amb el partit de Cadetes S. SALVADOR CIDE- i diumenge dia 10 a les dotze amb el de Senior entre CIAL. ARTA - BADIA. (Cada setmana hi haurà programes a part).

Des d'aquí us anunciam que comença la campanya de socis, amb quotes com les de l'any passat.

Agraïm les firmes comercials: CIAL. ARTA, ESPORTS JUMA i GRAFIQUES LLEVANT, sense les quals seria molt difícil fer funcionar el Club.

Agraïment especial a l'Ajuntament d'Artà.

RESULTATS :

JUVENILS

ARTA 6 - Consell 1

Gesa. 3 - ARTÀ 1

PENYES

Can Frau 4 - BELLPUIG 3

BELLPUIG 1 - Bar Monument 2

3ª REGIONAL

Artà 3 - At. Felanitx 2

Lloret 4 - Artà 3